

Uvjereni da zvaničnici izabrani na političke dužnosti moraju svoj rad i djelovanje podrediti zakonitosti i općem javnom interesu, a u skladu s etičkim principima sadržanim u ovom kodeksu;

Smatrajući da se nepoštivanjem tih principa podriva kredibilitet Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, demokratija i temelji vladavine prava;

Cijeneći da je osnovni cilj usvajanja i promoviranja Kodeksa jačanje povjerenja između izabranih zvaničnika i građana;

Ističući da cjelokupno civilno društvo mora biti uključeno u stvaranje klime povjerenja u rad Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine;

Uvjereni da će etičke obaveze izabranih zvaničnika definirane Kodeksom doprinijeti da izabrani predstavnici zakonodavne vlasti obavljaju dužnost savjesno i odgovorno, uz otvorenost i spremnost da odgovaraju javnosti za svoje odluke.

Na osnovu člana IV.4.e) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 38. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 22. i 29. oktobra 2008. godine, i na 23. sjednici Doma naroda, održanoj 4. decembra 2008. godine, usvojila je

KODEKS PONAŠANJA POSLANIKA I DELEGATA U PARLAMENTARNOJ SKUPŠTINI BOSNE I HERCEGOVINE

DIO I. PREDMET KODEKSA PONAŠANJA

Član 1. (Definicija izabranog zvaničnika)

U ovom kodeksu pojam "izabrani zvaničnik" odnosi se na svakog poslanika i delegata koji ima mandat u jednom od domova Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Član 2. (Definicija dužnosti)

Pojam "dužnost" odnosi se na sve dužnosti koje obavljaju izabrani zvaničnici u skladu sa svojim mandatom.

Član 3. (Cilj Kodeksa)

(1) Ovim kodeksom uspostavljaju se standardi ponašanja koji se očekuju od izabranih zvaničnika u obavljanju njihovih dužnosti.

(2) Ovim kodeksom se također građani upoznaju o standardima ponašanja koje s pravom mogu očekivati od njihovih izabranih predstavnika.

DIO II. PRINCIPI

Član 4. (Zakornitost i javni interes)

- (1) Izabrani zvaničnici obavljaju dužnost prema zakonu.
- (2) Prilikom obavljanja svojih dužnosti, izabrani zvaničnici djelovat će isključivo u javnom interesu, a ne u ličnom, niti u interesu pojedinaca ili grupe pojedinaca radi postizanja direktne ili indirektne koristi.

Član 5. (Ciljevi obavljanja dužnosti)

Izabrani zvaničnici obavljat će svoje dužnosti savjesno i odgovorno, uz otvorenost i spremnost da odgovaraju javnosti za sve svoje odluke.

Član 6. (Ograničenja u obavljanju dužnosti)

- (1) Prilikom obavljanja svojih dužnosti, izabrani zvaničnici poštivat će ovlaštenja drugih političkih i izabranih zvaničnika, državnih službenika i zaposlenika.
- (2) Izabrani zvaničnici neće podsticati ni pomagati druge političke zvaničnike, državne službenike i zaposlenike u kršenju principa utvrđenih ovim kodeksom prilikom obavljanja njihovih dužnosti.

DIO III. OPĆI ETIČKI PRINCIPI I PONAŠANJE

Član 7. (Opći etički principi)

(1) Izabrani zvaničnici treba uvijek da se ponašaju na način kojim će nastojati održati i dalje jačati povjerenje javnosti u integritet Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i neće preduzimati mjere kojima bi se ugrozio ugled Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i izabranog zvaničnika.

(2) Izabrani zvaničnici će u svom ponašanju poštivati sljedeće opće etičke principe:

a) **Odgovornost prema javnosti:** Izabrani zvaničnici odgovorni su za svoje odluke i djelovanje i moraju se podvrgavati svakoj kontroli koja je primjerena dužnosti koju obavljaju.

b) **Poštenje:** Izabrani zvaničnici obavezni su objelodaniti privatne interese koji se odnose na njihovu javnu dužnost i preduzeti korake na sprečavanju sukoba interesa na način kojim se štiti javni interes. Oni neće donositi odluke kojima bi za sebe, svoju porodicu ili prijatelje ostvarili finansijsku i drugu korist.

c) **Integritet:** Izabrani zvaničnici ne smiju se finansijski, ni na bilo koji drugi način obavezivati prema licima i organizacijama izvan Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine koje bi mogle uticati na obavljanje njihovih službenih dužnosti. Povjerljive

informacije koje dobiju u toku obavljanja svojih parlamentarnih dužnosti treba da koriste samo u vezi s tim dužnostima a nikako s ciljem sticanja finansijske ili druge dobiti za sebe niti za druge.

d) **Objektivnost:** Prilikom obavljanja javnih dužnosti, kao i prilikom javnih imenovanja, dodjele ugovora ili davanja preporuka za nagrade i beneficije, članovi Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine treba da izaberu kandidate prema njihovim kvalitetima i sposobnostima.

e) **Otvorenost:** Izabrani zvaničnici treba da budu otvoreni i transparentni prema javnosti u vezi s odlukama i radnjama koje preduzimaju, te da budu spremni objasniti razloge zbog kojih su donijeli određene odluke i ograničiti informacije samo kada je to zakonom propisano.

DIO IV.

UGLED PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE

Član 8. (Ponašanje izabranih zvaničnika)

(1) Izabrani zvaničnici poštivat će sve standarde ponašanja koje Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine propiše. Svojim ponašanjem oni će uvijek štiti ugled Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

(2) Izabrani zvaničnici naročito:

- a) su dužni redovno prisustvovati sjednicama domova Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, komisija i radnih tijela. Odsustvo sa sjednice dozvoljeno je samo u opravdanim situacijama u skladu s poslovnicima;
- b) ne smiju napuštati sjednicu za vrijeme obraćanja predsjedavajućeg ili gosta;
- c) treba da izbjegavaju davanje izjava koje nisu potkrijepljene dokazima;
- d) ne smiju sjediti ni stajati leđima okrenuti predsjedavajućem;
- e) ne smiju konzumirati alkohol i hranu u toku sjednice;
- f) ne smiju u toku sjednice čitati knjige, novine i publikacije koje nisu vezane za njihove parlamentarne dužnosti;
- g) ne smiju koristiti mobilne telefone ni laptope na način kojim se ometa tok sjednice;
- h) ne smiju isticati zastave i ambleme u toku sjednice;
- i) ne smiju razgovarati na sjednici osim ako je to neophodno, pod uslovom da ne ometaju tok sjednice;
- j) ne smiju govoriti protiv ličnosti, prekidati govornika, ni na drugi način narušavati tok sjednice, red u sali, u uredima i na hodnicima;
- k) ne smiju koristiti izraze i riječi koje mogu vrijeđati ili omalovažavati drugoga i drugačijega, izraze ili njihove sinonime, koji vrijeđaju ljudsko dostojanstvo i narušavaju dignitet Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, te potiču na mržnju

i nasilje. U svom radu isključit će bilo kakvu pristrasnost prema drugačijoj političkoj ideologiji, rasi, vjeroispovijesti, naciji, spolu ili drugim mogućim predrasudama;

- l) razgovor izabranih zvaničnika u hodniku ne smije biti toliko glasan da se njime ometa tok sjednice;
- m) u vrijeme održavanja sjednica, te na drugim javnim mjestima, gdje učestvuju kao predstavnici Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, izabrani zvaničnici nastojat će biti prikladno i uredno odjeveni.

DIO V.

OBAVEZE IZABRANIH ZVANIČNIKA

Odjeljak A. Obavljanje dužnosti

Član 9.

(Zabrana korištenja ovlaštenja za vlastiti interes)

Izabrani zvaničnici neće obavljati svoje dužnosti ni koristiti njihove prednosti s ciljem ostvarivanja vlastitih direktnih ili indirektnih interesa.

Član 10.

(Sukob interesa)

Kada izabrani zvaničnici imaju direktan ili indirektan lični interes u pitanjima koja Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine ili institucije izvršne vlasti razmatraju, preduzet će sve kako bi te interese objelodanili prije rasprave i glasanja. Izabrani zvaničnici neće učestvovati u glasanju o pitanjima u kojima imaju direktan ili indirektan interes.

Član 11.

(Ograničenje istovremenog obavljanja dvije ili više dužnosti)

(1) Izabrani zvaničnici poštivat će sve važeće propise koji se odnose na ograničenje istovremenog obavljanja dvije ili više nespojivih dužnosti.

(2) Izabrani zvaničnici neće obavljati dužnosti koje podrazumijevaju nadzor nad vlastitom dužnošću izabranog zvaničnika ili koje bi sami trebalo da nadziru u svojstvu izabranog predstavnika.

Član 12.

(Primjena ovlaštenja)

Prilikom primjene svojih ovlaštenja, izabrani zvaničnici neće za sebe sticati bilo kakvu direktnu ili indirektnu prednost niti pojedincima i grupama pojedinaca davati prednost s ciljem sticanja direktne ili indirektno koristi.

Član 13.

(Zabrana korupcije)

Izabrani zvaničnici će se u obavljanju svojih odgovornih dužnosti suzdržati od bilo kakvog ponašanja koje bi se, prema važećem domaćem ili međunarodnom krivičnom zakonodavstvu, moglo okarakterizirati kao korupcija.

Član 14.
(Poštivanje budžetske i finansijske discipline)

(1) Izabrani zvaničnici poštivat će budžetsku i finansijsku disciplinu kojom se garantira ispravno upravljanje javnim sredstvima.

(2) Prilikom obavljanja svojih dužnosti, izabrani zvaničnici neće preduzimati radnje s ciljem nenamjernog trošenja javnih sredstava i/ili grantova.

Odjeljak B. Prestanak dužnosti

Član 15.
(Zabrana djelovanja radi osiguranja prednosti nakon prestanka mandata)

Prilikom obavljanja svojih dužnosti, izabrani zvaničnici neće preduzimati mjere kojima će sebi osigurati profesionalnu prednost nakon prestanka mandata:

- a) u javnim i privatnim organima nad kojima su vršili nadzor za vrijeme obavljanja izabrane dužnosti;
- b) u javnim i privatnim organima s kojima su uspostavili ugovorni odnos za vrijeme obavljanja izabrane dužnosti;
- c) u javnim i privatnim organima koji su formirani za vrijeme njihovog mandata i na osnovu povjerenih ovlaštenja.

DIO VI.
NAČIN OBAVLJANJA NADZORA

Član 16.
(Objelodanjivanje interesa)

Izabrani zvaničnici će s dužnom pažnjom poštivati sve mjere u skladu sa zakonom, a kojima se nalaže objelodanjivanje direktnih ili indirektnih ličnih interesa, drugih mandata, dužnosti i poslova, kao i promjena u imovinskom stanju (imovinskom kartonu).

Član 17.
(Poštivanje mjera unutrašnjeg i vanjskog nadzora)

Prilikom obavljanja svojih dužnosti, izabrani zvaničnici neće ometati provođenje bilo koje mjere nadzora koju relevantni interni ili eksterni organ opravdano odabere u propisanoj proceduri. Poštivat će svaku pravosnažnu odluku koju takvi organi donesu.

DIO VII.
ODNOSI S JAVNOŠĆU

Član 18.
(Objavljivanje i davanje razloga za donošenje odluka)

(1) Izabrani zvaničnici odgovorni su prema svim građanima za vrijeme svog mandata.

(2) Na opravdan zahtjev javnosti, detaljno će obrazložiti razloge za svaku odluku koju donesu i navesti sve faktore, naročito pravila i propise na kojima se odluka zasniva. Ako su te informacije povjerljive, objasniti će razloge njihove povjerljivosti.

(3) Izabrani zvaničnici će s dužnom pažnjom odgovarati na sva pitanja javnosti u vezi s obavljanjem njihovih dužnosti, razlozima za njihove postupke i funkcioniranjem radnih tijela u njihovoj nadležnosti.

(4) Podsticat će i promovisati svaku mjeru kojom se povećava otvorenost prema javnosti.

DIO VIII. ODNOSI SA OSOBLJEM

Član 19. (Odnos prema zaposlenima)

(1) U obavljanju svojih dužnosti, izabrani zvaničnici pokazat će poštovanje prema zaposlenima, bez bilo kakvih predrasuda.

(2) Izabrani zvaničnici neće tražiti ni zahtijevati od zaposlenih da preduzmu ili propuste preduzeti mjere kako bi stekli direktnu ili indirektnu korist.

DIO IX. ODNOSI S MEDIJIMA

Član 20. (Odnosi s medijima)

(1) Izabrani zvaničnici iskreno će i u potpunosti odgovarati na sve zahtjeve medija za davanje informacija vezanih za obavljanje njihovih dužnosti, ali neće dati nijednu povjerljivu informaciju ili informaciju koja se odnosi na privatni život izabranih zvaničnika.

(2) Prilikom davanja informacija za medije izabrani zvaničnik rukovodit će se usvojenim stavovima Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i radnih tijela u čijem radu je učestvovao, a u slučaju neslaganja, može javnost upoznati i o vlastitom stavu.

(3) Izabrani zvaničnici ohrabrivat će i podsticati sve mjere koje imaju za cilj unapređenje medijskog praćenja njihovih aktivnosti i odgovornosti pri obavljanju njihovih dužnosti i funkcioniranja institucije za čiji rad su odgovorni.

DIO X. MJERE ZA KRŠENJE KODEKSA

Član 21. (Vrste mjera)

Za nepoštivanje ovog kodeksa mogu se izreći sljedeće mjere:

- a) pismena opomena,
- b) novčana kazna i
- c) javna opomena s objavom u sredstvima javnog informiranja.

Član 22.

(Izricanje mjera)

(1) Za blaže povrede izriče se opomena, a za teže povrede Kodeksa novčana kazna i javna opomena.

(2) Novčana kazna može se izreći jednokratno u visini do 50 % mjesečnog paušala izabranog zvaničnika.

(3) Javna opomena s objavljivanjem izriče se na način da se, nakon njenog izricanja, objavljuje u sredstvima informiranja. Javna opomena stavlja se na veb-stranicu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u trajanju od 30 dana.

Član 23.

(Nadležnost i pravo žalbe)

(1) Za provođenje i praćenje primjene Kodeksa i izricanje mjera iz člana 21. ovog kodeksa nadležna je Zajednička komisija za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, izbjeglice, azil i etiku (u daljnjem tekstu: Zajednička komisija).

(2) Prijavu o povredi odredbi Kodeksa može podnijeti svaki član Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, kolegij oba doma i predsjedavajući klubova poslanika i delegata naroda.

(3) Izabrani zvaničnik može uložiti žalbu Zajedničkom kolegiju oba doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na izrečene mjere Zajedničke komisije.

(4) Zajednička komisija iz stava (1) ovog člana donijet će poseban akt uz pismenu saglasnost Zajedničke komisije za administrativne poslove Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, kojim će propisati postupak izricanja mjera iz člana 21. ovog kodeksa, uključujući i žalbeni postupak.

Član 24.

(Ocjena provođenja Kodeksa)

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine najmanje jednom godišnje razmatra i ocjenjuje rad Zajedničke komisije o pitanjima provođenja Kodeksa.

DIO XI.

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 25.

(Izjava o spremnosti)

Izabrani zvaničnici će, prilikom davanja svečane izjave, potpisati i izjavu kojom izražavaju spremnost da u svom radu postupaju u skladu s odredbama ovog kodeksa.

Član 26.
(Stupanje na snagu)

Kodeks stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

PSBiH, broj: 284/08
4. decembra 2008. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH

Niko Lozančić

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH

dr. Mladen Ivanić